

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่กำหนดการออมของประเทศไทย

Title

THE FACTORS AFFECTING SAVING IN THAILAND

ชื่อผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลิชฐ์ รัตนมณีวงศ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Email: pasid_rat@utcc.ac.th

นางสาวสุธินี สหพันธ์พร

เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Email: plaprem@hotmail.com

บทคัดย่อ

การออมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในอดีตนั้นการออมของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากสถาบันการเงินต่างๆไม่มีนโยบาย หรือแรงจูงใจในการกระตุ้นการออมจากภาคส่วนต่างๆในระบบเศรษฐกิจ หรือไม่ได้เข้าไปทำหน้าที่ในการระดมเงินออมภายในประเทศอย่างเต็มที่ อีกทั้งรายได้ของผู้ออมอยู่ในระดับต่ำ และรูปแบบการออมบางส่วนในอดีตนิยมสะสมในรูปของทองคำ เนื่องจากเป็นที่นิยมในสังคมที่แสดงฐานะทางสังคม และมีสภาพคล่องสูง ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ. 2540 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมาการออมของประเทศไทยก็เริ่มมีแนวโน้มการออมที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีรูปแบบการออม หรือผลิตภัณฑ์ทางเลือกเพื่อการออมมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การฝากเงินในสถาบันการเงิน การซื้อพันธบัตรต่างๆ การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ และการลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการออมของประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงภายหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ.2540 โดยการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปแบบของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression model) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ อันประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษี อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ และอัตราเงินเฟ้อ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) อนุกรมเวลา (Time series) เป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 จนถึง ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2555 รวมทั้งสิ้น 49 ไตรมาส

ผลการวิเคราะห์พบว่าช่วงภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ.2540 จะพบว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษีในไตรมาสก่อนหน้า และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์จะมีความสัมพันธ์กับการออมของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ส่วนอัตราเงินเฟ้อจะมีความสัมพันธ์กับการออมของประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกัน

คำสำคัญ : การออม / ความสัมพันธ์/ วิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ.2540

Abstract

Saving is one of the most important thing which causes the economic growth continuously. In the past, saving was at low level due to many financial institutions had no policy or motivation to activate saving from various sectors in the economic system or did not extremely collect domestic saving . Besides, the savers' income were at low level and some of the pattern of saving in the past favorably keep in the form of gold. Since gold was sign of great social status and high liquidity . After Thailand was affected from the economic and financial crisis in 1997. From 2010, trend of saving in Thailand seem to be gradually higher and the pattern of saving or there are more alternative method of saving also such as deposit money in the financial institutions , buying various bonds , buying life insurance and investing in the mutual fund.

The objective of this research is to study the factors affecting saving in Thailand especially after the economic and financial crisis in 1997 by creating Multiple regression model and Ordinary Least Squares(OLS) to estimate the coefficients of independent variables including Gross Domestic Product after tax , commercial banks' average interest rate per quarter for time deposit and inflation rate . The data in this research is secondary data . This study uses time series every quarters from first quarter in 2000 to first quarter in 2012, total 49 quarters.

The study finds that after the economic and financial crisis in 1997, Gross Domestic Product after tax in the past quarter and commercial banks' average interest rate per quarter for time deposit have correlation with saving in Thailand in the same direction, but the inflation rate has correlation with saving in Thailand in the opposite direction.

Keywords : Saving/ Correlation/ Economic and Financial Crisis in 1997

บทนำ

การออมถือเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการลงทุน ซึ่งเป็นรากฐานอันจะนำไปสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และกำหนดการลงทุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สร้างเสถียรภาพ และลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้ เนื่องจากการออมในระดับสูงจะทำให้การลงทุนในประเทศไม่ต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศมากนัก แม้เศรษฐกิจจะถดถอยก็สามารถพึ่งพาการออมในประเทศได้ ทำให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง

ในระยะยาวระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก เงินทุนจึงถือว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การคมนาคม การศึกษา เป็นต้น แหล่งเงินทุนที่สำคัญของประเทศมาจากเงินออมภายในประเทศ (domestic saving) และเงินออมจากต่างประเทศ (foreign saving) ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ มักเป็นประเทศที่มีเงินออมภายในประเทศอยู่ในระดับสูง และเพียงพอสำหรับการลงทุนภายในประเทศ

เนื่องจากประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ประกอบกับประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ.2540 ผลกระทบจากวิกฤติทางเศรษฐกิจนี้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรง โดยเฉพาะหลังช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินดังกล่าว ประเทศไทยยังจำเป็นต้องระดมเงินทุนจำนวนมากเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการออมของประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ. 2540
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลและผลจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยศึกษาต่อไป

แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดของ Keynes เรื่องการกำหนดรายได้โดยลยภาพ (ฟังก์ชันภาณี การบริโภค และการออม)¹

การที่รายได้จะอยู่ในระดับดุลยภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับกาเก็บภาณี การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออม และจะมากหรือน้อยล้นขึ้นขึ้นอยู่กับรายได้ทั้งสิ้น โดยหากรายได้สูงขึ้น ค่าตัวแปรทั้งสามก็สูงขึ้นด้วย สำหรับภาณีนั้นเป็นฟังก์ชันของรายได้ทั้งหมด (Gross income) ในขณะที่เดียวกันรายจ่ายเพื่อการบริโภค และการออมก็เป็นฟังก์ชันของรายได้หลังจากหักภาณีแล้ว (Disposable income) หากพิจารณาแยกส่วนการบริโภค และการออมหลังจากหักภาณีแล้วเมื่อกำหนดให้รายได้หลังจากหักภาณีแบ่งออกเป็นการบริโภค และการออมเท่านั้น จากแนวคิดข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ระดับรายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถในการออม หรือการออมมีความสัมพันธ์กับรายได้ภายหลังหักภาณี ถ้ารายได้หลังหักภาณีสูงขึ้นความสามารถในการออมจะเพิ่มสูงขึ้น

2. ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปความต้องการถือเงินสด (The Cash Balance Quantity Theory of Money)²

จากแนวความคิดของ Pigou อธิบายว่า ระดับราคาก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม ถ้าระดับราคาสินค้าสูงขึ้นอำนาจในการซื้อจะลดลง นั่นหมายถึงการใช้จ่ายเงินจำนวนเท่าเดิมจะซื้อสินค้าได้น้อยลง ดังนั้นการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่แท้จริงจะลดลง อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริโภคจะเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นกว่าเดิม การออมที่แท้จริงก็ยังคงเพิ่มขึ้นได้เท่าที่การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นช้ากว่าการเพิ่มขึ้นของระดับราคา ส่วนอีกเหตุผลหนึ่ง คือถ้าผู้บริโภคคาดหวังว่าระดับราคาสินค้าจะสูงขึ้นอย่างถาวรเป็นระยะเวลานาน ก็อาจคาดหวังว่าในอนาคตระดับราคาสินค้าจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้ผู้บริโภคใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในปัจจุบันมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการออมลดลง

3. ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ (The Real Theory of Interest)³

จากแนวความคิดของสำนัก Classic นอกจากจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้เป็นหลักแล้ว อัตราดอกเบี้ยก็ส่งผลต่อปริมาณการออมได้เช่นกัน โดยอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดจากอุปสงค์และอุปทานของเงินทุน อุปทานของเงินทุนมาจากเงินออมของประชาชน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ย และอุปสงค์ของเงินทุนประกอบไปด้วยอุปสงค์ของหน่วยธุรกิจต่างๆที่ต้องการเงินทุนเพื่อนำไป

¹ Branson, W.H.(1989). *Macroeconomic Theory and Policy*. Singapore: Harper&Row, p.38 – 39.

² Pigou, A.C. (1950). *The economics of welfare*. London: Macmillan , p.7.

³ กัญญ์ชล วัฒนากุล. *ทฤษฎีการเงิน*. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, หน้า 48

ลงทุน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราดอกเบี้ย เมื่อความต้องการจากอุปสงค์และอุปทานของเงินทุนเท่ากันจะทำให้กำหนดอัตราดอกเบี้ยขึ้น อัตราดอกเบี้ย ณ ระดับนี้จะเป็นระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ ซึ่งทำให้เงินออมเท่ากับเงินลงทุน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรษญา แสงดอกไม้ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ (Interest rate) จำนวนผู้มีงานทำ (Employment) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการออมสุทธิได้ร้อยละ 99.37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยและจำนวนผู้มีงานทำ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการออมในทิศทางเดียวกัน และราคาผู้บริโภคมีผลต่อการออมในทิศทางตรงกันข้าม โดยตัวแปรตามทุกตัวส่งผลต่อตัวแปรอิสระที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และมีระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

นิวัต จินะบุญเรือง (2550) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรระดับรายได้ประชาชาติ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยรายปี มูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศในปีก่อนหน้า สามารถอธิบายมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศได้ร้อยละ 99.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศในปีก่อนหน้า และผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยรายปีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ศศิธร ทิพย์ชำนาญ (2552) ศึกษาปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า รายได้ที่แท้จริงต่อหัว (Y) ทรัพย์สินสุทธิ (W) ระดับเงินเฟ้อ (INF) และภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ (X_t) สามารถอธิบายปริมาณการออมของภาคครัวเรือนได้ร้อยละ 94.7 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และรายได้ที่แท้จริงต่อหัว ระดับเงินเฟ้อ ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของภาคครัวเรือน และทรัพย์สินสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการออมของภาคครัวเรือน โดยตัวแปรตามทุกตัวส่งผลต่อตัวแปรอิสระที่ นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99 เปอร์เซ็นต์

ปาณิตา มนตรี (2547) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า รายได้ที่แท้จริงต่อหัว (Y) ทรัพย์สินถาวรสุทธิ (W) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (R) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในปีที่ผ่านมา (EX_{t-1}) และพฤติกรรมการออมก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (X_{it}) สามารถอธิบายถึงปริมาณการออมของภาคครัวเรือนได้ร้อยละ 95.5 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์ โดยการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่แท้จริงต่อหัว ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในปีที่ผ่านมา และพฤติกรรมการออมก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงการออมในทิศทางเดียวกัน และทรัพย์สินถาวรสุทธิมีความสัมพันธ์ต่อการออมในทิศทางตรงกันข้าม โดยตัวแปรตามทุกตัวส่งผลต่อตัวแปรอิสระที่ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์

อุสาห์ แซ่มสุวรรณ (2544) ศึกษาปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อคน (Y) ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในปีที่ผ่านมา (C_{t-1}) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่แท้จริง (r) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลการออมของครัวเรือนในประเทศไทยได้ร้อยละ 82.10 และ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 โดยการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยต่อคนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในปีที่ผ่านมา และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยตัวแปรตามทุกตัวส่งผลต่อตัวแปรอิสระที่ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษากการออมของประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา (Time series data) รายไตรมาส ช่วงที่ศึกษา คือ ช่วงภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ. 2540 โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2555 รวมทั้งสิ้น 49 ไตรมาส

2. วิธีการดำเนินการศึกษา

2.1 การรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรมเศรษฐกิจการค้า, กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานนโยบายการออมและการลงทุน ตั้งแต่ ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2555 รวมทั้งสิ้น 49 ไตรมาส

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) เป็นการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมของประเทศไทย โดยการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปแบบของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression model) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares - OLS) แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$Sav = \beta_0 + \beta_1 GDP_{(t-1)} + \beta_2 Rate_3 + \beta_3 Infla + \mu$$

โดยกำหนดให้

Sav	=	ปริมาณการออมของประเทศไทย หน่วยเป็นล้านบาท
$GDP_{(t-1)}$	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษีในไตรมาสก่อนหน้า หน่วยเป็นล้านบาท
$Rate_3$	=	อัตราดอกเบี้ย หน่วยเป็นร้อยละ
Infla	=	อัตราเงินเฟ้อ หน่วยเป็นร้อยละ
β	=	ค่าสัมประสิทธิ์แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
μ	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง

โดยข้อมูลที่นำมาใช้สำหรับปริมาณการออมของประเทศไทย(Sav) คือ เงินฝากทุกประเภทของสถาบันการเงินที่รับฝากจากประชาชนและสถาบันการเงินอื่น ซึ่งรวมถึงบัตรเงินฝากที่สถาบันการเงินออกจำหน่ายให้ประชาชน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษี (GDP_{t-1}) ในที่นี้จะใช้เป็นตัวแทน (Proxy Variable) ของรายได้หลังจากหักภาษี (Disposable Income) อัตราดอกเบี้ย ($Rate_3$) จะใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ คัดจากธนาคารพาณิชย์ 5 แห่ง (ธ.กรุงเทพ, ธ.กรุงไทย, ธ.ไทยพาณิชย์, ธ.กสิกรไทย และ ธ.กรุงศรีอยุธยา)

2.3 สมมติฐานของการศึกษา

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษี (GDP) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของประเทศไทย
2. อัตราดอกเบี้ย ($Rate_3$) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของประเทศไทย
3. อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการออมของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส โดยนำมาทดสอบหาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐมิติ รูปแบบสมการถดถอยเชิงซ้อนและประมาณค่าโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ปรากฏผลดังสมการต่อไปนี้

$$\text{Sav} = -18,608 + 0.495\text{GDP}_{(t-1)} + 70,704 \text{Rate}_3 - 6,430 \text{Infla}$$

(-0.1740)
(4.9448) *
(2.4588)**
(-2.1578)**

R-squared	=	0.9935	S.E. of Regression	=	79341.84
Adjusted R-squared	=	0.9929	Durbin – Watson stat	=	1.8721
F-statistic	=	1627.611			

หมายเหตุ : เครื่องหมายในวงเล็บ คือค่า t-statistic

*ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 99

**ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 95

ผลจากการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดพบว่า แบบจำลองปัจจัยที่กำหนด การออมของประเทศอยู่ในระดับที่ดี โดยตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามได้ร้อยละ 99.35 โดยมีค่า F-statistic เท่ากับ 1627.611 และมีค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.8721 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ (Autocorrelation)

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของประเทศไทยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการออมของประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ และสถาบันการเงินพ.ศ. 2540 โดยมีสมมติฐานว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษีในไตรมาสก่อนหน้าและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์จะมีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมของประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน ส่วนอัตราเงินเฟ้อจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมของประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษีของไตรมาสก่อนหน้า (GDP_{t-1}) จะมีความสัมพันธ์กับการออมของประเทศในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99.99 เปอร์เซ็นต์ โดยค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเท่ากับ 0.4950 สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหลังจากหักภาษีของไตรมาสก่อนหน้าเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้การออมของประเทศเพิ่มขึ้น 0.4950 ล้านบาท

ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์ ($Rate_3$) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมของประเทศที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเท่ากับ 70704.04 สามารถอธิบายได้ว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย 3 เดือนของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การออมของประเทศเพิ่มขึ้น 70,704.04 ล้านบาท

ตัวแปรอัตราเงินเฟ้อ (Inflation) จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการออมของประเทศที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเท่ากับ 6430.11 สามารถอธิบายได้ว่าเมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การออมของประเทศลดลง 6,430.11 ล้านบาท

2. ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีมาตรการกระตุ้นเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลโดยการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในส่วนภูมิภาคและชนบท ปรับปรุงมาตรการด้านภาษีเพื่อให้ประชาชนมีรายได้หลังจากหักภาษีเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะทำให้ระดับการออมเพิ่มสูงขึ้น
2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รัฐบาลควรสนใจดูแลที่จะหามาตรการเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่างๆเพิ่มสูงขึ้นเพื่อจูงใจให้มีการออมเพิ่มขึ้น อาทิ การเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ใหม่ๆ เข้ามาแข่งขันมากขึ้น
3. รัฐบาลควรเข้ามาควบคุมไม่ให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่สูงเกินไป รณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการออม ลดความต้องการสินค้าฟุ่มเฟือย และลดการบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ
4. การศึกษาการออมของประเทศไทยช่วงภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจและสถาบันการเงินพ.ศ. 2540 อาจจะมีข้อจำกัดของข้อมูลที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลบางอย่างเป็นรายไตรมาส อาทิ รายได้หลังจากหักภาษี จึงอาจจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้างที่เห็นสมควรที่จะต้องพิจารณาและปรับปรุง โดยเฉพาะผู้ที่สนใจที่จะศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- นิวัต จีระบุญเรือง . (2550) . *ปัจจัยที่กำหนดการออม*. สารนิพนธ์, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปณิตา มนต์วี . (2547). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย*. สารนิพนธ์, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รศ.ดร.วิมุต วานิชเจริญธรรม. (2549). *ระดมสมอง: การออมของไทย และวิกฤติในอนาคต*, ประชาชาติธุรกิจ
- วันรัช มิ่งมณีนาคิน. (2550). *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค*, พิมพ์ครั้งที่ 14, กรุงเทพฯ
- วรัญญา แสงดอกไม้ . (2550). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของประเทศไทย*, สารนิพนธ์, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิธร ทิพย์ชำนาญ . (2552) . *ปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2534-2548*, วิทยานิพนธ์, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สินีนาง สุอรณีไพบูลย์. (2536). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร*, กรุงเทพฯ
- อมรทิพย์ แท้เที่ยงธรรม. (2544). *เศรษฐศาสตร์มหภาค*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ
- อุสาห์ แซ่มสุวรรณ. (2544). *ปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2527-2541*, วิทยานิพนธ์ , เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- รายงานเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง. (2552). สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2554, จาก <http://www.fpo.go.th>

ภาษาต่างประเทศ

- Pigou, A.C. (1950). *The economics of welfare*. London: Macmillam.
- Branson, W.H.(1989). *Macroeconomic Theory and Policy*. Singapore: Harper&Row.